

גיליון מס' 961

קול צופין

קול צפין נשא קול יחדו ירגנו

בחוקותי תשע"ט השיעור השבועי מיסודו של מרן הראשון לציון הרה"ג המקובל האל-קי הרב **מרדכי אליהו** זצוק"ל

השיעור נמסר ע"י הרה"ג **שמואל אליהו** הרב הראשי של צפת

וְהַמְשִׁכִּים יִזְהָרוּ בְּזֶהֱרַת הָרָקִיעַ וּמִצְדִּיקֵי הָרָבִים כְּכֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד

זקופה". ובגמרא משמע שיש שני שלבים בזקיפות זו. "רבי מאיר אומר: מאתים אמה, כשתי קומות של אדם הראשון" (סנהדרין ק ע"א). וצריך להבין מה אלו שתי הקומות הללו.

ועיניו לא נשא אל גילולי ישראל

לעומת הברכות הללו, אנו לומדים בחז"ל כי הליכה בקומה זקופה אסורה. כך בגמרא (קידושין לא ע"א): "אמר רבי יהושע בן לוי אסור לאדם לילך ארבע אמות בקומה זקופה. משום שנאמר (ישעיה ו, ג) 'מלא כל הארץ כבודו', ופירש רש"י מלא כל הארץ כבודו, משתרבב ויורד למטה, והזקוף קומתו נראה כדוחק". והר"ן כתב שההולך בקומה זקופה נראה כפורק מעליו עול מלכות שמים. וראה מהגמרא בסנהדרין (צ ע"א) שדרשה את הפסוק: "ועיניו לא נשא אל גילולי ישראל" - שלא הלך בקומה זקופה שהיא גאוה. וכל המתגאה כאילו עובד עבודה זרה (סוטה ד ב). כן גם נפסק בשולחן ערוך (ב ו) ש"אסור לילך בקומה זקופה", ואין הכוונה שיכוף קומתו או ראשו אלא שלא ילך ביוהרה שחץ וגאוה (עין כף החיים יד) שיראה את הבא כנגדו בפניו.

וְאוֹלֶךְ אֶתְכֶם קוֹמָמִיּוֹת – בקומה זקופה

בחוקותיו הולכים

הברכות בפרשת בחוקותי הן כוללות, ואע"פ שנאמרו במעט פסוקים הן רבות מאוד (אבן עזרא כו). יש בהן ברכה על השפע של הארץ (ד-ה) וברכת ניצחון על האויבים (ו-ח) וברכה לפריון בכמות ובאיכות: "וְהָרַבִּיתִי אֶתְכֶם" - בקומה זקופה (רש"י ט). התורה חוזרת ומברכת לשפע חקלאי מוגבר: "וְאֶכְלֶתֶם יֶשֶׁן נוֹשֵׁן וְיֶשֶׁן כֹּמֶץ חֶדֶשׁ תּוֹצִיאוּ" (י), ללמדך שגם כשיש ריבוי אוכלוסין אין מחסור בלחם, כיוון שיחד עם הגידול באוכלוסין באה הברכה לגידול ושפע בברכת הארץ (אלשיך). זכינו וכל הברכות הללו מתקיימות בימינו, נראה אם כן שה' חושב שאנו הולכים בחוקותיו.

כשתי קומות של אדם הראשון

התורה מסיימת את פרק הברכות בברכה על קומה זקופה נוספת: "וְאֶשְׁבֵּר מִטַּת עַלְכֶם וְאוֹלֶךְ אֶתְכֶם קוֹמָמִיּוֹת". ורש"י מפרש שוב שמדובר "בקומה

למעלה מ-30 נבואות מתגשמות לנגד עינינו. הספר מביא נתונים מופלאים מוגשים בטבלאות נתונים וגרפים שמראים את גודל הנס

ספר חובה בכל בית בישראל!

ספרו החדש של הרב שמואל אליהו

נבואות מתגשמות בישראל

לפרטים: חפשו בגוגל "ספר הנבואה" הרב שמואל אליהו
hanevuah.co.il

שיהיה נקי ובר בעיני אלהים ואדם, ופשוט

והדברים אמורים במיוחד בתלמיד חכם, שכך כתב הרמב"ם: לא ילך תלמיד חכם בקומה זקופה (הלכות דעות ה' ח'). מקורו בברכות (מג ב) "תנו רבנן, ששה דברים גנאי לו לתלמיד חכם וכו' ויש אומרים, אף אל יפסיע פסיעה גסה, ואל יחלף בקומה זקופה". והסביר אור החיים הקדוש (חפץ ה' ברכות מג) שהליכה בקומה זקופה אסורה על כל אדם, והחידוש בתלמיד חכם הוא שאפילו כשיש לו סיבה רפואית או אחרת לזקיפת הקומה לא יעשה כן "להרחיק מעליו כל חשד כדי שיהיה נקי ובר בעיני אלהים ואדם, ופשוט".

לבלתי רום לבבו מאחיו

עניין זה מודגש גם במלך, שכן כתוב במסכת אבות (פ"ו): "ומה דוד שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים קראו רבי אלופי ומיודעי". ובפירוש המיוחס לרש"י: "פעם מצאו אחיתופל לדוד שהיה נכנס לבית מדרשו בקומה זקופה אמר לו: והלא כבר נאמר 'ומקדשי תיראו' שצריך לו לאדם ליכנס שם במורא כדי שתהא אימת שמים עליו. וכן הוא אומר 'בבית אלוקים נהלך ברגש' לשון אימה ופחד".

ויש שואלים מה החידוש במלך, הרי כל אדם אסור לילך בקומה זקופה. ויש מתרצים כי מלך חייב להראות שררה, שום תשים עליך מלך שתהיה אימתו עליך. ובגלל זה הוא חייב להכניע ליבו פנימה יותר מכולם, לקיים מה שנאמר "לבלתי רום לבבו מאחיו" (רמב"ן דברים יז, ט). והלימוד של אחיתופל הוא שכל השררה לא תהיה בבית המדרש.

בוכה מפני גאותו של ישראל - שנטלה מהם ונתנה לעובדי פוכבים

וצריכים אנו להבין מדוע התורה מברכת את ישראל בקומה זקופה שאסורה לכל, ובמיוחד לתלמיד חכם ומלך? אלא שלמדנו לעיל כי זקיפות קומה היא ביטוי לגאווה. ויש הבדל ענק בין גאווה של אדם פרטי לגאוותם של ישראל. גאווה פרטית היא פסולה ביותר, וגאוותם של ישראל היא חשובה ונצרכת ביותר.

כך אנו לומדים מהגמרא (חגיגה ה"ב) שמסבירה את הפסוק שנאמר בחורבן "ואם לא תשקעוה במסגרות תבכה נפשי מפני גוה" (ירמיה יג) - "מאי 'במסגרות'? אמר רב שמואל בר אינאי משמיה דרב, מקום יש לו להקדוש ברוך הוא שבוכה בו, ו'מסגרות' שמו. ומאי 'מפני גוה'? אמר רב שמואל בר יצחק, מפני גאותו של ישראל - שנטלה מהם ונתנה לעובדי פוכבים. רבי שמואל בר נחמני אמר, מפני גאותה של מלכות שמים שנטלה". ובשעת הגאולה חוזרת גאותו של ישראל וגאותה של מלכות שמים כי הן קשורות זו בזו, ולכן היא בכפל כפליים.

מי כתב עם רבי שמעון את הזוהר?

גילוי אליהו פעמיים ביום

בתיקוני זוהר למדנו שאליהו הנביא לימד פעמיים בכל יום את רבי שמעון תורה במערה. "רבי שמעון בן יוחאי אצל ליה וערך למדברא דלדו, ואתגניז בחד מערתא, הוא ורבי אלעזר בריה. אתרחיש לון ניסא, ונפק להו חד חרובא, וחד מעיניא דמיא. אכלי מההוא חרובא, ושתאן מאינון מיין. הנה אליהו ז"ל, אתי לון בכל יומא תרי זמני, ואולף לון. ולא ידע אינש בהו". נעשה לו נס ונברא לו חרוב ומעיין מים חיים, והיה אליהו הנביא בא אליהם פעמיים בכל יום ללמד אותם תורה, ולא ידע בהם איש.

נשמות החכמים זוהרות עם רבי שמעון

ולמרות שלא ידע בהם איש מהחיים, היו עמם נשמות רבות של תלמידי החכמים הגדולים מהדורות הקודמים שבאו לעזור לרשב"י לכתוב את הזוהר הקדוש: "כד אתפנשו למעבד האי חבורא, רשותא אתיהיב להון ולאלהו עמון וכל נשמות דמתיבתאן לנחתא ביניהו ולכל מלאכיא באתקפסא ובארץ שכל". כשהתכנסו כל תלמידי החכמים לכתוב את הזוהר הקדוש, באו לבית המדרש כל התנאים, כל הצדיקים וכל פמליה של מעלה.

כתר בריש כל צדיק

בשעה שרבי שמעון וחבריו כתבים את הזוהר הקדוש, הם מזהירים בזוהר העליון "והמשכילים יזהרו וזהר הקיע ומצדיקי הרבים פוכבים לעולם ועד" (דניאל יב) - "והמשכילים אליו רבי שמעון וחסדיו, יזהרו כד אתקנשו למעבד האי חבורא דאיהו מוהררא עלאה דלעלא", ורשות ניתנה להם לגלות סודות עמוקים "רשותא אתיהיב לרבי שמעון וחסדיו לגלגא בה רזין סתימין עמיקון", ולכל הנשמות של הצדיקים שבאו אליהם משיבה של מעלה ומשיבה של מטה. "ולכל נשמות דמתיבתא דלעלא, ומתיבתא תתאה", ולכל האבות והצדיקים שישבו עמם לכתוב את הספר הקדוש הזה "ולשבע טורין עלאין, דאנון תלת אבקה ורעיא מהימנא ואחרן ודוד ושלמה ואלהו עמון".

לאלהו הנביא ולצדיקים מצטרפים המלאכים ומצטרפת השכינה: "אדחכי הא אליהו קא נחית מעילא, בכמה חילין דנשמותין, וכמה מלאכיא סותריה, ושכינתא עלאה עטרה על פלהו, כתר בריש כל צדיק" (תיקוני זוהר דף כד/א).

עץ החיים המגן

בזמן הלימוד שלהם התעורר ניגון נפלא מעץ החיים. "בההוא זמנא קלא אתער באילנא דלעילא בנגונא". העץ שכל הנשמות המרחפות תלויות בו. "וכמה עופין דנשמותין שריין תמן בענפיו". עץ שגודלו מסוף העולם ועד סופו "הדא הוא דקתיב (דניאל ד ח) רבה אילנא ותקף ורומה ימטא לשמיא וחוזהה לסוף כל ארעא: עפיה שפיר ואנפה שגיא ומזון לכלא בה תחתיה תטלל חיות ברא ובענפיהו ידרן צפרי שמיא ומה יתזין כל בשרא". גדל האילן והתחזק וגובהו מגיע לשמים, ונופו לקצה הארץ. ענפים חזקים, פרותיו רבים, הוא מזין את כל הברואים. תחתיו יש צל לכל החיות, בענפיו נמצאים כל בעלי הכנף וממנו ניזון כל בשר.

רשב"י עץ החיים - בדרא בתראא בסוף יומיא

האילן הזה היה נבוכדנצר לזמן קצר. מלאך ירד משמים, "עיר וקדיש מן שמיא נחת", קוצץ את האילן ומוריד את נבוכדנצר ממלכותו שהייתה על כל העולם ומחזיר אותו לגודל הטבעי שלו. זו היא הגלות - מלכות האומות. בתקופת הגאולה המלכות הזאת עוברת לרבי שמעון. לכן נאמר בו "דין ריקא ובר ריקא" - זה מלך וכן מלך. וכך אומר אליהו הנביא על רשב"י: "רבי רבי אנת הוא אילנא דרבה ותקף באורייתא" אילנא רבה שנותן כוח עצום. אילן חיים שיתן כוח לעולם בדור האחרון בסוף הימים "וכמה בני נשא לתתא ותפרנסון מהאי חבורא דילך, כד יתגלי לתתא בדרא בתראא בסוף יומיא". בזכות החיבור הזה נזכה לחירות משיעבוד מלכויות ונזכה לחזור לארצנו "ובגנייה וקראתם דרור בארץ לכל ישביה יובל הוא תהיה לכם ושתם איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו תשב" (ויקרא כה ט). ההסבר הזה של הזוהר מסביר לנו במעט מה הטעם שמאות אלפי אנשים באים לציון של רבי שמעון במהלך כל השנה, ובמיוחד בל"ג בעומר. הם מרגישים שם חיות גדולה. ממנו הם שואבים חיים וחיות רוחנית לכל השנה כולה.

בברכות

הפרשה יש

ברכה על

השפע של

הארץ וברכת

ניצחון על

האויבים וברכה

לפריין בכמות

ובאיכות. זכינו

וכל הברכות

הללו

מתקיימות

בימינו, נראה

אם כן

שהקב"ה חושב

שאנו הולכים

בחוקותיו

כל הבטחות ונחמות דִּישָׁרָאֵל, בהי קללות כְּתִיבִי

קללות שבתורת כהנים, כנגד בית ראשון. קללות שבמשנה תורה כנגד בית שני וגלות אחרון

בזוהר חדש פרשת כי תבא (צז:) מובא סיפור שקשור לפרשת השבוע: "יומא חד הוו חכמינא בבי מדרשא שואלין, ואמרין, קללות שבתורת כהנים, אינון כנגד בית ראשון. קללות שבמשנה תורה כנגד בית שני וגלות אחרון (כך כותב גם הרמב"ן בפירושו לתורה, וכנראה שכאן מקורו). בקללות שבתורת כהנים, אית בהו הבטחות, וחביבו (אהבת) דקב"ה לישָׁרָאֵל, דכתיב: 'וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וגו'. וכתב 'ואף גם זאת בהיותם בארץ אביהם לא מאסתיים וכו'. קללות שבמשנה תורה, לית בהו הבטחות, ולית בהו נחמה כלל, כמא דכתיב בקללות קדמאין. ולא הוו ידעי". בקללות שבפרשת "כי תבא" שהן כנגד גלות אדום בבית השני אין נחמות ואין הבטחות.

"קם רבי יהודה בר אלעאי ואמר, חבל על גריעותא דבר יוחאי, ולית מאן דידעי מניה. ואלו ידעי, לית רשו לגלגא ליה". קם רבי יהודה בר אלעאי ואומר: חבל שרבי שמעון נגרע מאתנו והלך למערה, ואין אנו יודעים איפה הוא, ואם היינו יודעים אין לנו רשות לגלות.

דואר יונים לרשב"י

"ר' יוסי בר רבי יהודה, קם יומא חד בצפרא, חמי כל אינון עופין דאינון הוו טאקן, ושפנינא חדא אזלא בתרייהו. קם על רגליו ואמר, שפנינא, שפנינא מהימנא מיומא טופנא, דיוקנא דעמא קדישא, לך יאות ולך נאה, זיל וגביד לי שליחותא חדא לבר יוחאי, באתר דאיהו תמן". רבי יוסי בר רבי יהודה קם בוקר אחד וראה את כל סוגי העופות עפים בשמים, וביניהם יונה אחת. קם על רגליו וקרא: יונה יונה הנאמנת מיום המבול, יונה שמושמש כמשל לעם ישראל, לה מתאים להיות השליחה למערה שנמצא בה רבי שמעון בר יוחאי ולשאול אותו את השאלה הזאת.

"אסתתרא ההוא שפנינא וקמת קמיה. כתב פתקא חדא, ואמר מה דאמר. וקמת שפנינא ונטלת בפוקיה, ואזלת לגביה דר"ש, ושויאת ליה בכפא". חזרה היונה על עקבותיה וכתב רבי יוסי פתקה ושם בפיה של היונה ושלה אותה למערה של רבי שמעון.

רבי שמעון בוכה על אור הגאולה המסתתרת

רבי שמעון מקבל את השאלה מהיונה ובוכה ביחד עם רבי אלעזר בנו: "אסתתפל בההוא פתקא, ובכה, הוא ורבי אלעזר בריה. ואמר, כפינא על פרישותנא מן חבריא, ובכינא על מלין אלין, דלא אתגליין להו, מה יעבדון דרי בתראי, אי ישגיחון בהאי". בכה על היפרדותו מהחברים. בכה על השאלה הזאת שאין לה פתרון. ולדעתו אין אפשרות ללמד תורה כזאת בימי הגאולה, כי היא מייאשת, שהרי לא נזכרת בה הגאולה ובני ישראל עלולים להתייאש בגללה מן הגאולה.

סודו של אליהו

אליהו הנביא רואה את רשב"י בוכה ובא לעזרתו, "אדהכי אתא אליהו ז"ל, חמי דבכ". באותה שעה הוא היה בשליחות אחרת, ואלוקים שלח אותו לעזור את בכייתו של רשב"י "אמר בשליחותא אחרא הויןא זמין, השתא, ושרני קב"ה לשכא דמעיף". הוא אומר לו שאסור לגלות את הסיבה להבדל בין התוכחות של פרשת בחוקתי, המדברות על גלות בית ראשון, לבין התוכחות בפרשת כי תבא העוסקות בגלות בית שני "אי רבי, אי רבי, לא הוה אצטרף השתא לגלגא לצדיקא מלין אלין".

וסליק אליהו גו גלגלא דנורא

בתחילה מסביר אליהו הנביא כי העוונות בימי בית שני היו גדולים יותר מהעוונות בימי בית ראשון, ואלוקים עוצר את דבריו של אליהו הנביא.

מביא רוח סערה שתיקה את אליהו לתוך גלגל של אש. "אדהכי, עבר חד רוחא, ואפריש לון, וסליק אליהו גו גלגלא דנורא". נשאר רבי שמעון לבדו בוכה ונדרם בפתח המערה "ואשתאר רבי שמעון, ובכי ואדמון אפיתחא דמערתא".

ריחמו על רשב"י מן השמים ושלחו לו את אליהו הנביא שנית להסביר לו. "אדהכי, אתא אליהו ז"ל, אמר, קום רבי שמעון אתער משנתך, ופאה חולקך, דקב"ה בעי ביקרך. כל הבטחות ונחמות דִּישָׁרָאֵל, בהי קללות כְּתִיבִי". מסביר אליהו הנביא לרשב"י כי הברכות מוצפנות בתוך הקללות, ומביא לו כמה דוגמאות.

גאולה בפסוק הקללות

שואל רשב"י את אליהו הנביא באיזה פסוק של קללה רמוזה הגאולה, "אמר ליה ר' שמעון, באן אתר אתגליא פירקנא דִּישָׁרָאֵל בהי קללות". ענה אליהו לרשב"י ואמר: בפסוק הקללות שנראה רע מכולם, שם נמצאת הגאולה. "אמר, אשגח ודייק, דוקתא בישא מקלה, תמן הו". חיפש רשב"י את הפסוק הגרוע מכולם "אשגח ודייק ואשפח, דכתיב" מצא את הפסוק שמתאר את התלישות של הגלות. ואת הייאוש הגדול של עם ישראל מחייו. "והיו חייך תלאים לך מנגד ופחדת לילה ויומם ולא תאמין בחיך". ופירש רבי שמעון כי "אף על גב דידעי חבריא זמן, אינון חיים, תלוין קמן וספיקון. ועיקרא איהו וציבן מלין", כי אע"פ שהחכמים בטוחים בגאולה שתבוא בימיהם, הם מראים שהיא בספק וחושבים שהיא תלויה בתשובה (מתוך מדבש). ויש מפרשים כי סוד הגאולה מבוואר בכל הפסוקים שם שאומרים כי בגלות ישראל תלושים ונרדפים "ובגוים הקם לא תרגיע ולא יהיה מנוח לך רגלך" (דברים כח סה), ולא תהיה לך ברירה אלא לעלות לארץ ישראל. עוד מבין רבי שמעון כי בעת הגאולה מתחדשים חיינו של עם ישראל, כמבוואר בחזון העצמות היבשות המתחדשות, ואע"פ שהחיים מתחדשים מול עיניהם הם לא מאמינים בהם, ומראים את עצמם מסופקים בתהליך הזה שהוא תלוי במעשי בני האדם. אבל באמת הוא יציב ונכון וקיים ונאמן וכו' ולא ימוט.

דואר חוזר לרבי יוסי

את התשובה הזאת כותב רבי שמעון ושולח בערב על ידי היונה לרבי יוסי. "כתב פתקא לעידן רמשא, ושניה בפום שפנינא, ואזלת לגביה דרבי יוסי, דהנה בדוקתיה, ועינוי מחפאן". כיוון שראה רבי יוסי את היונה מגיעה עם התשובה, אמר לה כמה נאמנה את: "פיין דחמא לה, אמר, שפנינא. כמא את מהימנא מכל עופא דשמיא, קרא עליה, ותבא אליה היונה לעת ערב והנה עליה זית טרף בפייה".

לקח את פתק התשובה של רשב"י, הביאו לחבורת הלומדים בבית המדרש וסיפר להם את המעשה. "נטל פתקא, ונעאל לגבי חבריא, ואחמי לון. וסחי לון עובדא". תמחו חכמי בית המדרש "תנוהו. בכה רבי יהודה ואמר, וי, אף על גב דלא ידעין ליה, מקום שפיפל העץ שם יהוא. אתר דבר יוחאי תמן, חבריא בהדיה, ומתערין מניה ואולפין מניה". בכה רבי יהודה ואמר: אע"פ שאין אנו יודעים את מקומו של רשב"י, אנחנו לומדים את תורתו ומתחזקים ממנה.

"נפאה נפשיה דבר יוחאי, דקב"ה עביד עמיה נסין, ואיהו גזיר, וקב"ה מקיים. ועתיד למיהו רישא לצדיקא, דיתבי בגנתא דעדן. ויקבל אפי שכינתא, ויחמי לקב"ה, וישתעשע עם צדיקא, וימא להו, באו נשתתחו ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו". זכאית נפשו של בר יוחאי שהקב"ה עושה לו ניסים והוא גוזר והקב"ה מקיים. ועתיד להיות ראש לצדיקים היושבים בגן עדן, ויקבל פני השכינה ויזכה לחזות בנעם השם, וישתעשע עם הצדיקים ויאמר להם באו נשתתחו ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו.

זכאית נפשו של בר יוחאי שהקב"ה עושה לו ניסים והוא גוזר והקב"ה מקיים. ועתיד להיות ראש לצדיקים היושבים בגן עדן, ויקבל פני השכינה ויזכה לחזות בנעם השם, וישתעשע עם הצדיקים

סיפורים על הרב זצ"ל

שיר פרידה

סיפר ד"ר יעקב הדני: הייתי מחובר מאוד לרב זצ"ל, הוא הכיר אותי ונתן לי לשיר ולגנון בכל הזדמנויות אפשריות. חודשיים בטרם עלה לגני מרומים, הגעתי לרב ומצאתי אותו כשהוא שוכב במיטה, ועיניו עצומות. ליבי אמר לי שלא אוזנה לראותו שוב, על כן ניסיתי למשוך את תשומת ליבו לראות שוב את עיניו מביטות בי. קראתי, לא עניי, דיברתי אליו ולא הגיב. וכך עמדתי ליד מיטתו זמן רב כשאני מנסה בדרכים שונות לומר לרב שלום.

לאחר שכשלו מאמציי, התיישבתי על כיסא ועיני כבושות ברצפה. ל"ג בעומר היה אותו היום, ואני, שמכיר הייתי ברב וידעתי חיבתו לרבי שמעון, פתחתי פי לכבודו של רבי שמעון ולכבוד הרב זיע"א והתחלתי לומר בקול נמוך "בר יוחאי". עיני כבושות ברצפה ואני מזמר לי בשקט. יד הונחה על כתפי, הרמתי ראשי לרב שמואל זעפרני שהיה עמי, והוא סימן לי בעיניו להביט ברב. ידו של הרב זעה בקצב השיר ששרת. התרגשתי מאוד והמשכתי לשיר כשאני מגביר את קולי, והרב בתורו מגביר את התנועות ביד.

וכך עמדתי בחדרו בבית החולים, הרב שמואל זעפרני לצדי, ואני שר את בר יוחאי, לא דילגתי על בית ולא על אות אחת. כל תו בשיר ניגן בי בעוז, כפי שלא שרתי מעולם. סיימתי את השיר. והרב מסובב את ידו ומקפל אותה, פעם אחר פעם. הסתכלתי על הרב זעפרני והוא עלי. הרב קורא לך, הוא אמר. התקרבותי. הרב פרס את ידו כמסמן לי שרצונו לברך אותי. הנחתי את ידו על ראשי ובעיני דמעות.

זו הייתה הפעם האחרונה שזכיתי לראות את הרב, ובעיני תמיד אזכור את הרב זצוק"ל כשנפשו מחוברת לרבי שמעון בר יוחאי.

שתלתי נגונים

סיפר הרב שלמה סעידי: הייתי קשור מאוד לרב זצ"ל, ולא פעם זכיתי לנגן ולשיר לכבודו. באחת הפעמים הגעתי אליו עם נועם נמיר. התחלנו עם שירים חסידיים, שירים כמו "תניא" שידענו שהרב אוהב אותם מאוד, אבל הרב לא הגיב. התחלתי לשיר "אפתח פי בונה בשיר ונגינה, לכבוד זה נמצא הוא רבי מאיר...". שיר שהיו שרים אצל הרב במוצאי שבת שלפני ההילולא. להפתעתנו הרב התחיל להזיז את שתי ידיו בהתלהבות, תוך כדי שהוא מונשם ורודם. הרבני, שהייתה באותה שעה בחדר, התלהבה וסימנה לי להמשיך לשיר עוד שירים ספרדיים כאלו. כך ישבנו כמעט שעה, שעה יקרה מופ.

(מתוך קובץ סיפורים שעדיין לא התפרסם)

כידוע, הרב אליהו זצ"ל הקפיד להגיע בכל שנה לציונו של הרשב"י, במהלך השנה כולה וב"ל"ג בעומר בפרט. להלן שני סיפורים שמתארים את גודלו של המקום וחשיבותו. סיפר הרב זצ"ל: פעם הייתה עצירת גשמים, והלך מרן הבית-יוסף ועשה הקפות על קבר רשב"י ורבי אלעזר בנו, וירדו גשמים.

במלחמות יום-הכיפורים, הסורים הרשעים התקרבנו כמעט לגליל, והרה"ג דוד דיין זצ"ל, רבה של צפת, אמר לי כך וכך המצב. אמרתי לו: רוצן מיד ותיקח מניין אנשים ותיקח לולבים והדסים, ותעשה הקפות על קבר רשב"י ורבי אלעזר בנו. והוא שאל אותי: היכן זה כתוב? ואמרתי לו, שזה כתוב בספר של מרן הבית-יוסף "מגיד מושרים". הוא הלך למירון ובדרך אין נפש חיה, והנה הוא רואה קצין נוסע ברכב צבאי, והוא ביקש ממנו שיעלה אותו למירון. בדרך שואל אותו הקצין: לשם מה הלולב עכשיו? הרי לא סוכות? הרב דוד דיין אמר לו, שהוא הולך לעשות הקפות על קבר רשב"י ובנו כדי שצה"ל ינצח ויסיר את האיום של הסורים מעל הגולן והגליל. נאנח אותו הקצין ואמר לו: הכול אבוד. חבל לך על התפילה. אין מה לעשות, צה"ל נכשל בכל החזיתות. אין כבר על מה להתפלל. עוד מעט הסורים מגיעים לגליל ולצפת!

הרב דוד דיין לא התייאש, עלה לציון של הרשב"י, התפלל ועשה הקפות עם הלולב היבש שנשארו מסוכות. אותו קצין השאיר שם את הרב, והנה הוא שומע ברשת הקשר שלו כי הסורים נעצרו באופן לא מובן והתחילו לסגת בחלק מהחזיתות. מיד הוא עצר את רכבו, חזר ועלה את כל העלייה לקבר הרשב"י וחזיקה לרב דיין מחוץ לקבר עד שיגמור את התפילה. כשיצא הרב דיין מהתפילה הוא התפלא לראות את הרכב מחכה לו עם אותו קצין שהביא אותו בטרמפ. אמר לו הקצין: אתה לא יודע איזה מהפך קרה בשעה שהתפללת. אני לא הייתי מאמין בכוחו של התפילות עד שראיתי מה שקרה בשעה האחרונה. חזיתי לך להודיע לך שתדע כי התפילות שעשית כאן במירון, בציון של הרשב"י, עשו מהפך.

תמחה את זכר סדאם חוסיין

מספר הרב שאול דמרי: הימים היו מלחמת המפרץ, ימים של פחד ואימה. הטילים הגיעו למרכז הארץ, והאיומים של סדאם חוסיין נשמעו קרובים מתמיד. באותה תקופה הייתי מנהל המקומות הקדושים, והנה מתקשר אלי הרב זצ"ל ובפיו בקשה, שלקראת ז' באדר נכין את המקווה שבציונו של רבי שמעון בר-יוחאי זיע"א, שכן הוא מתכוון להגיע למקום עם קבוצה של מקובלים כדי שיחד יכנסו למערה על מנת "לשנות את מוחו של סדאם חוסיין". התרגשתי מאוד מהטלפון הזה. הבנתי שאני שותף למשהו גדול במיוחד, שקשור להצלת עם ישראל. ומי יודע אם לא לעת כזאת הגעתי למלכות. הגעתי למקום ללא שהות, ודאגתי שהמקווה יהיה נקי.

בליל ז' באדר הגיע למקום מיניבוס וממנו ירד הרב זצ"ל עם עוד עשרה מקובלים, כולם לבושים חלוקים, כולם עם נרות שחורים מחרס ועם חתיכת קלף, שעליו יתבנו את שמו של סדאם חוסיין לקיים בו "מוחה תמחה את זכר עמלק". הם ביקשו שאפתח להם את המערה מצדה האחורי, שם יש שער נעול ולא נותנים לאף אחד להיכנס דרכו. עמדתי שם נרגש כולי, כשראיתי איך השיירה הקדושה הזאת מדליקה את הנרות ונכנסת בעד השער הזה.

באותו הזמן הגיע למקום כתב טלוויזיה, שבדרך לא דרך ראה את מה שקורה שם וביקש להיכנס עם המקובלים ולצלם במקום. אמרתי לו שלא יתקרב למקום, כי אפילו גדולי הרבנים לא נכנסים, אלה מקובלים מיוחדים. אף אחד לא יכול להיכנס למערה של רבי שמעון בר יוחאי. אבל הוא אמר שהוא לא מתכוון לוותר על זה, מדובר בזמן שהוא "פריים טיים", שמספר הצופים בטלוויזיה הוא גדול במיוחד. וכך, תוך כדי דבריו, הוא התקרב לפתח המערה. לפתע נשמע קול פיצוץ אדיר. המצלמה שהייתה על כתפיו התפרקה לחלוטין, והוא נפגע כך שנוקק להגיע לבית-החולים "זיו" בצפת. קיבלתי הוכחה נוספת לכך שאין זה כי אם בית אלוקים וזה שער השמים. כאשר המקובלים, ובראשם הרב זצ"ל, יצאו מן המקום, הרב הרגיע אותי ואמר: אל תדאג, זה נגמור. הוא המשיך ואמר: הפסוק (ישעיהו כו ט) אומר: "כִּי טַל אֹרֶת טַלָּךְ וְאַרְצְךָ רִפְאִים תִּפְּלֶה". אל תקרא טלָּךְ כי אם טיליך. ואכן, ירדו ט"ל, 39 טילים, וְאַרְצְךָ רִפְאִים תִּפְּלֶה – וטיל אחד נפל על אחת ממדינות ערב וגרם למותם של אנשים רבים. אתה עוד תראה, המשיך הרב, בע"ה לפני פורים הכול יתבטל כלא היה. את סופו של הסיפור כולנו יודעים, איזה נס גלוי היה עם הטילים הללו.

מאז ועד היום, בליל ז' באדר אני נוסע לקברו של רשב"י ומקיים שם הילולא. ומה שקורה שם הוא פלא גדול, כי מגיע לשם קהל רב, כמו ב"ל"ג בעומר. זכות משה רבנו זיע"א וזכות הרב זצ"ל וכל הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

תשובה כהלכה

אשר חתונה. האם מותר לתת צ'ק לחתונה מכספי מעשיות? רק אם החתן תלמיד חכם או נוצר, ורק אם מדובר בסכום שלא הייתם נותנים ממילא.

חתונה דתית. כלתי ואני רוצים לעשות חתונה נפרדת לגמרי עם מחיצה. ההורים רוצים שנעשה חתונה בישיבה מעורבת. האם אנחנו צריכים להתפשר? **אם כן, על מה מותר להתפשר?** נדרשת פה הרבה חכמה, תבונה ועדינות. מצד אחד, בוודאי שעל-פי ההלכה אתם צודקים. מצד שני, יש מצוות כיבוד אב ואם, ועל כן צריך להסביר להורים בעדינות שזו החתונה שלכם וזו השמחה שלכם. אם הצלחתם – מה טוב. אבל אם הם מרגישים עצובים בגלל האורחים שלהם, זה לא יהיה נכון לעשות חופה עם הורים עצובים. על כן תחלקו את האולם לשלושה חלקים: גברים וחלק נשים עם מחיצה, ועוד פינה בצד לקרובים של ההורים שישבו במעורב אם הם רוצים. הריקודים בכל מקרה יהיו בנפרד.

יש מקורות לא מקורות. האם יש סניעה שנים יברכו את הברכות מתחת החופה? כל חתונה היא שמחה, בניין והתחברות לשרשרת הדורות. ההורים הביאו אותנו לעולם, ואנחנו ממשיכים את הדור הבא והדורות שאחריו. כשעושים דבר כל כך חשוב – עושים אותו בשלמות ולא במחלוקת. כשעושים חתונה כל כך שמחה – לא עושים אותה באופן שיריז חלק מהאנשים. כשמתחברים לשרשרת הדורות – לא ממציאים מנהגים חדשים.